

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 16 december 2014

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 45.136/II/PN
[...]

[...]

Mijnheer de Minister,

Ter zitting van 12 december 2014 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar verenigde afdelingen een klacht ingediend met betrekking tot de mededelingen van de MIVB aan de bushalte “Viaduct E40” van lijn 42 te Kraainem.

Het MIVB plan dat ophangt in het bushuisje maakt gebruik van niet-officiële vertalingen van gemeentenamen, zoals:

Metrohalte Kraainem/Crainhem

Bushalte Meise/Meysse

Straatnaam Haachtsesteenweg/ Chaussée de Haecht

Straatnaam Groot-Bijgaardenstraat/ Rue de Grand-Bigard

*

* *

In antwoord op haar vraag om toelichting deelde de MIVB aan de VCT mee:

.../...

“Voor wat betreft de metro-halte Kraainem-Crainhem behoort het niet aan de MIVB om hierop een antwoord te verstrekken, vermits het toekennen van namen aan metrostations tot de uitsluitende bevoegdheid behoort van de Minister bevoegd voor het Openbaar vervoer te Brussel.

Voor wat betreft de vertaling van de benaming van de bushalte en de straatnamen is het inderdaad juist dat de benamingen Meysse, Chaussée de Haecht en rue de Grand-Bigard, geen officiële vertalingen zijn, maar wel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gebruikelijk zijn en gebaseerd zijn op de benaming van de omliggende straten, waar zij vermeld worden op de straatnaamborden.

De MIVB zal echter het nodige doen om zich te conformeren aan de wetgeving terzake.”

*
* *

De tram- en buslijnen van de MIVB zijn gedecentraliseerde diensten van de regering van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering waarvan de activiteit niet het ganse grondgebied van het Gewest bestrijkt. Met toepassing van artikel 33 van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen, vallen deze diensten onder de bepalingen uit Hoofdstuk III, afdeling 3 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Bus- en tramhaltes zijn plaatselijke diensten in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT). De teksten, vermeldingen en benamingen die er zijn aangebracht, zijn mededelingen aan het publiek (cf. advies 33.442 van 22 november 2001 en 37.077 van 16 februari 2006).

Naar luid van artikel 24 van de SWT stellen de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in de randgemeenten, in casu Kraainem, de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en in het Frans.

*
* *

Wat de benaming van de metrohalte “Kraainem” betreft stelt de VCT vast dat de naam van de gemeente in artikel 7 van de SWT, zowel in de Nederlandse als in de Franse tekst, Kraainem wordt gespeld.

De plaatsnaam “Kraainem” wordt niet vertaald en iedere vertaling door de MIVB is in strijd met de taalwetgeving in bestuurszaken.

De VCT acht de klacht op dit punt ontvankelijk en gegrond.

*
* *

Wat de gemeenten Meise, Haacht en Groot-Bijgaarden betreft stelt de VCT vast, zoals blijkt uit wat volgt, dat er evenmin een officiële Franstalige benaming voor bestaat.

De rechtsgrond voor het bepalen van de namen van deze gemeenten is gelegen in de wet van 30 december 1975 (B.S. 23-1-1976) houdende :

1° bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen (beter gekend als de fusies van gemeenten in de jaren ‘70) en

2° afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten.

De Raad van State heeft dit duidelijk gesteld in zijn advies van 30 januari 2007 over een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de schrijfwijze van de namen van gemeenten. De Vlaamse Regering wenste toen nog slechts één naam – de Nederlandse – te behouden voor de Vlaamse gemeenten, waarvan een veertigtal ook een officiële Franse naam (vertaling) hebben (bv. Aalst-Alost, Antwerpen-Anvers, Veurne-Furnes, Galmaarden-Gammerages).

In dit advies betwist de Raad van State de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om, in uitvoering van het Vlaamse gemeentedecreet van 15 juli 2005 (dat bepaalt dat de Vlaamse Regering de schrijfwijze van de namen van de gemeenten en de deelgemeenten vaststelt) de namen van de gemeenten en de deelgemeenten vast te stellen zoals beoogd in een resolutie van het Vlaamse Parlement.

De Raad van State stelt dat de bevoegdheid tot het bepalen van de schrijfwijze van een naam niet meteen ook de bevoegdheid inhoudt om die naam zelf te bepalen of te wijzigen.

De namen van de gemeenten van het Vlaamse Gewest zijn op dit ogenblik bepaald op grond van de wet van 30 december 1975 houdende:

1° bekrachtiging van koninklijke besluiten, genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen;

2° afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 23 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten.

Volgens de Raad van State kan de Vlaamse Regering dan ook de naam die krachtens deze wet aan elk van de gemeenten is gegeven, niet wijzigen. De Vlaamse Regering kan uitsluitend de schrijfwijze van de namen vastleggen. In zoverre het ontwerp van besluit nog slechts één naam – de Nederlandse – behoudt, stelt het niet slechts de schrijfwijze van de namen van de gemeenten vast, doch wijzigt het die namen. In die mate heeft het ontwerp geen rechtsgrond en kan het bijgevolg geen doorgang vinden.

De Raad van State stelt bijgevolg dat de wijziging van de naam van een gemeente niet aan de Vlaamse Regering maar aan de decreetgever toekomt, terwijl de Vlaamse decreetgever bovendien niet bevoegd is om de Franse naam van de gemeenten in het Nederlandse taalgebied die in de artikelen 7 en 8 van de gecoördineerde wetten op het gebruik in bestuurszaken zijn vermeld (d.w.z. de zes randgemeenten en de taalgrensgemeenten) op te heffen.

Na dit advies van de Raad van State heeft het Vlaamse Parlement geen initiatief meer genomen om voor de veertig Vlaamse gemeenten die in de bekrachtigingswet van 30 december 1975 ook een officiële Franse naam hebben een wijziging door te voeren. Dat betekent dat die gemeenten hun officiële Franse naam (vertaling) vastgesteld in de vermelde wet van 30 december 1975 (wet fusies van gemeenten) blijven behouden. Omgekeerd dragen een aantal gemeenten uit het Franse taalgebied in diezelfde wet een officiële Nederlandse naam (vertaling). (vb. Soignies-Zinnik, Tournai-Doornik, Lessines-Lessen, Mons-Bergen, Liège-Luik, Ath-Aat).

*

* *

Wat de huidige klacht betreft, zijn de namen van de gemeenten bepaald in artikel 51 (Meise), 73 (Haacht) en 49 (Groot-Bijgaarden) van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd bij vermelde wet van 30 december 1975.

Vermeld artikel 51, zoals bekendgemaakt in het Frans en het Nederlands in het Belgisch Staatsblad, luidt:

« Art. 51 § 1er. Les communes de **Meise** et de Wolvertem sont fusionnées en une nouvelle commune qui portera le nom de **Meise**.

« Art. 51 § 1. De gemeenten Meise en Wolvertem worden samen gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd **Meise**.

Vermeld artikel 73, zoals bekendgemaakt in het Frans en het Nederlands in het Belgisch Staatsblad, luidt:

« Art. 73 § 1er. Les communes de **Haacht**, Tildonk et Wespelaar sont fusionnées en une nouvelle commune qui portera le nom de **Haacht**.

« Art. 73 § 1. De gemeenten **Haacht**, Tildonk en Wespelaar worden samen gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd **Haacht**.

Vermeld artikel 49, zoals bekendgemaakt in het Frans en het Nederlands in het Belgisch Staatsblad, luidt:

« Art. 49. Les communes de Dilbeek, **Groot-Bijgaarden**, Itterbeek, Schepdaal, Sint-Martens-Bodegem et Sint-Ulriks-Kapelle sont fusionnées en une nouvelle commune qui portera le nom de Dilbeek. »

« Art. 49. De gemeenten Dilbeek, **Groot-Bijgaarden**, Itterbeek, Schepdaal, Sint-Martens-Bodegem en Sint-Ulriks-Kapelle worden samen gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Dilbeek. »

De gemeenten Meise, Haacht en Groot-Bijgaarden hebben derhalve geen officiële Franse naam (vertaling) gekregen. Sinds de bekrachtigingswet van 30 december 1975 is hierin geen wijziging gekomen.

*

* *

Bijgevolg dienen de bushalte “Meise”, de straatnaam “Haachtsesteenweg” en de straatnaam “Groot-Bijgaardenstraat” die op het MIVB-plan voorkomen, in het Frans vermeld te worden met de benamingen “Meise”, “Chaussée de Haacht” en “Rue de Groot-Bijgaarden”.

De VCT acht de klacht voor wat de benaming van de gemeenten Meise, Haacht en Groot-Bijgaarden betreft eveneens ontvankelijk en gegrond.

In verband met de vraag van de klager betreffende de toepassing van artikel 61,§7 SWT herinnert de VCT eraan dat artikel 61,§7, eerste lid, SWT, voorziet in een dubbele vereiste om beroep te mogen doen op het in dit artikel opgenomen subrogatierecht, met name het hebben

van de woonplaats in één van de gemeenten bedoeld in de artikelen 7 en 8 SWT, alsmede het doen blijken van een belang. Daar de klager hieraan niet voldoet kan er geen gevolg worden verleend aan de vraag tot toepassing van artikel 61,§7 SWT.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de heer Bestuurder Directeur-generaal van de MIVB en aan de klager.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,

[...]